

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
Ústav bohemistických studií

POSUDEK VEDOUcíHO /OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE¹

Jméno a příjmení autora	OLEKSANDR VOVCHUK
Studijní obor	ČEŠTINA PRO CIZINCE
Název bakalářské práce	SROVNÁNÍ TRADIČNÍHO SLOVNÍKOVÉHO POPISU A KORPUSU PSANÉ ČEŠTINY S OHLEDEM NA SÉMANTICKOU PROZÓDIÍ
Vedoucí /oponent BP	VÁCLAV CVRČEK

OBLIGATORNÍ HODNOCENÍ

Osobní zaujetí tématem	vysoké x	průměrné	malé	neuspokojivé
Splnění cíle a zadání BP	úplné x	z větší části	částečné	nedostatečné
Výběr literatury	bez výhrad x	vyhovující	neúplný	nedostatečný
Teoretické zpracování tématu	výborné	průměrné x	spíše nízké	neuspokojivé
Samostatnost a původnost zpracování BP	vysoká x	uspokojivá	nesamostatná	kompilát
Struktura BP	logická x	velmi dobrá	méně zdařilá	neuspokojivá
Jazyková úroveň BP	výborná	velmi dobrá x	dobrá	nedostatečná
Stylová úroveň BP	výborná	velmi dobrá x	dobrá	neodpovídající
Inspirativnost BP	vysoká x	uspokojivá	nižší	nepatrná
Formální stránka BP	výborná x	velmi dobrá	dostatečná	nevyhovující

FAKULTATIVNÍ HODNOCENÍ

Úroveň výzkumu a materiálů; konzultace BP	vysoká x	uspokojivá	nižší	žádná
Praktické zaměření BP	vysoké x	přiměřené	nízké	žádné

Do příslušného rámečku vepište X.

Dodatečné poznámky a připomínky vedoucího /opponenta BP (podle uvážení):

¹ Nehodící škrtněte.

Práce kol. O. Vochuka *Srovnání tradičního slovníkového popisu a korpusu psané češtiny s ohledem na sémantickou prozodii* se zaměřuje na dosud málo probádaný fenomén sémantické kompatibility a lexikální syntagmatiky. Autor svoji pozornost zaměřil konkrétně na otázku sémantické prozodie, k jejímuž studování ho inspirovaly zejména práce zahraničních lingvistů (v české bohemistice je tomuto tématu věnována bohužel jenom okrajová pozornost). Její vymezení pro účely vlastního výzkumu rozšiřuje na celé sémantické paradigma skupiny kolokátů, a věnuje se tak vlastně obecně sémantické preferenci a presupozici u adjektiv.

Výzkum byl prováděn srovnávací metodou, kdy na vzorku 1000 adjektiv náhodně vybraných ze *Slovníku spisovné češtiny* autor srovnává informace, které o nich poskytuje tradiční lexikografický popis, s jejich reálným užitím v korpusu psané češtiny SYN2010. Zaměřuje se přitom na adjektiva nedovozená, sémanticky tedy méně motivovaná, u nichž může být sémantické omezení v kombinatorice hůře intuitivně postižitelné. Vzorek adjektiv, který byl pro analýzu použit, byl vybrán dostatečně náhodně a přitom reprezentativně pro účely zkoumání (jeho rozsah je pro sondu tohoto typu a formulování závěrů více než dostatečný).

Při analýze korpusových dokladů autor prokázal jak dovednosti práce s korpusovým vyhledávačem, tak schopnost analyzovat sémantiku jednotlivých adjektiv a spojení, do nichž vstupují. To je při tomto rozsahu materiálu úkol nelehký i pro rodilého mluvčího a autor se s obtížemi, které při tomto typu výzkumu lze očekávat, vypořádal až na výjimky nadstandardně dobře.

Srovnání se slovníkovým popisem vyústilo v rozdělení zkoumaných adjektiv na 4 skupiny podle toho, do jaké míry je informace o sémantické preferenci (prozodii) nalezená v korpusových dokladech obsažena i v tradičním slovníkovém popisu (vůbec ne, v definici, příp. v příkladech či zcela). Tyto údaje pak znovu shrnuje v závěru práce.

Nejrozsáhlejším oddílem celé práce je analýza jednotlivých adjektiv a jejich pravostranných substantivních kolokátů. U každého adjektiva autor uvádí, do jakých substantivních kontextů adjektivum vstupuje a jak často, příp. jaké sémantické paradigma je možné těmto slovům přiřadit (zároveň komentuje případy, které se z této obecné tendence vymykají). Z povahy sémantického zkoumání je zejména v tomto oddíle možné rozporovat některé závěry, k nimž autor na základě své analýzy dospívá, v zásadě je však možné konstatovat, že se mu podařilo interpretaci dokladů (při hledání prototypického významu kolokátů nebo vzorového slova) udržet na neměnné hladině obecnosti a přístup je tak relativně konzistentní.

Práce dochází k závěru, že téměř 11 % adjektiv je z hlediska své omezené kompatibility, kterou je nutné chápat jako inherentní sémantický rys lexému, nedostatečně ve slovníku popsáno. To je vzhledem k době vytváření současných slovníků sice pochopitelné, podtrhuje to ovšem palčivou potřebu současného lexikografického popisu založeného nejen na moderní koncepci ale zejména na rozsáhlých datech.

Celkově je možné shrnout, že bakalářská práce O. Vochuka se pokouší proniknout do velmi obtížné problematiky sémantické kompatibility a činí tak přes drobné nedostatky nadmíru úspěšně. Vedle teoretické obtížnosti je třeba ocenit zejména rozsah práce a zkoumaného materiálu. Z těchto důvodů práci O. Vochuka doporučuji k obhajobě s hodnocením výborná.

Otázky a doporučení k obhajobě BP:

Jaké vidíte možnosti pro pokračování tohoto výzkumu?

Klasifikace: výborně   ~~velmi dobře~~   ~~dobře~~   ~~nevyhověl(a)~~

Doporučení pro event. přepracování: *žádná*

V Praze dne 13/8 2012

.....
Podpis vedoucího/~~oponenta~~ BP

..... ÚČNK.....
Pracoviště vedoucího/~~oponenta~~ BP